

Raad voor Vergunningsbetwistingen preciseert vereisten voor derde-belanghebbende

In twee arresten van 6 december 2016 preciseert de Raad voor Vergunningsbetwistingen dat de rechtstreekse of onrechtstreekse hinder waarvan een derde-belanghebbende last moet hebben om hem als beroepsindiener het vereiste belang te verschaffen, 'binnen het domein van de ruimtelijke ordening en stedenbouw' moeten blijven. Zuiver commerciële belangen kunnen niet volstaan. Daarnaast verklaart de Raad de bepaling van het beroepenbesluit buiten toepassing, voor zover die op straffe van onontvankelijkheid voorschrijft dat de derde-belanghebbende in zijn beroepschrift 'een omschrijving dient te geven van de rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen die hij kan ondervinden ingevolge de bestreden beslissing'. De laatste stuip trekkingen van de procedureregels uit de VCRO lijken daarmee een feit te zijn... of niet?

Annelies Maes

Wanneer het college van burgemeester en schepenen conform de Vlaamse codex ruimtelijke ordening (VCRO) een beslissing neemt over de aanvraag om een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning toe te kennen, kunnen bepaalde categorieën 'belanghebbenden' tegen die beslissing administratief beroep aantekenen bij de deputatie (artikel 4.7.21, § 2 VCRO). Niet alleen de 'aanvrager' wordt als een belanghebbende aangeduid. Ook de 'derde-belanghebbende' of meer specifiek 'elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden in

gevolge de bestreden beslissing', kan beroep aantekenen. Met die uitgebreide omschrijving wil de decreetgever een 'actio popularis' vermijden, waarbij eenieder in het wilde weg beroep zou kunnen aantekenen tegen eender welke vergunning uit hoofde van het 'algemeen belang'. Hoewel het artikel zelf de 'aard' van de in te roepen hinder of nadelen niet nader omschrijft, preciseert de Raad voor Vergunningsbetwistingen in zijn arresten dat de hinder en nadelen 'binnen het domein van de ruimtelijke ordening en stedenbouw' moeten blijven, en binnen een stedenbouwkundige context moeten begrepen zijn. De deputatie en de Raad voor Vergunningsbetwistingen kunnen dus niet op ontvankelijke wijze worden gevat om een vergunningsbeslissing te bestrijden wanneer de procedure enkel tot doel

heeft om een zuiver commerciële strijd onder concurrenten uit te vechten (zoals beletten dat een mogelijke concurrent zich in de ruime omgeving van zijn handelszaak zou kunnen vestigen). De Raad wijst daarbij op het wezenlijke onderscheid met de procedure waarbij een handelsvestigingsvergunning wordt bestreden, en waarbij de concurrentiepositie van een beroepsindiener wel een voldoende én rechtsgeldig belang kan vormen. De regelgeving over de ruimtelijke ordening is niet in het leven geroepen om louter commerciële private belangen te dienen. Waar de arresten een belangrijke nieuwe wending geven aan het bestaande spanningsveld tussen het private commerciële belang enerzijds, en de regelgeving over de ruimtelijke ordening anderzijds, blijkt intussen tegen dat onderdeel van de arresten cassatieberoep te zijn aangetekend bij de Raad van State. Of het door de Raad voor Vergunningsbetwistingen vertolkte standpunt verdere opvolging kent, moet voorlopig worden afgewacht.

BEROEPENBESLUIT

Een ander onderdeel van de arresten dat niet het voorwerp uitmaakt van de cassatieprocedure bij de Raad van State, gaat over het op grond van artikel 159 Grondwet buiten toepassing verklaren van artikel 1, § 1, laatste lid van het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 2009 tot regeling van sommige onderdelen van de administratieve beroepsprocedure inzake stedenbouwkundige of verkavelingsvergunningen, ook wel het 'beroe-

penbesluit' genoemd. Artikel 4.7.25 VCRO bepaalt dat de Vlaamse regering nadere formele regels en procedureregels voor het administratief beroep kan uitwerken, in het bijzonder voor de opbouw van het beroepschrift en de samenstelling van het beroepdossier. Het beroepenbesluit verleent daaraan concreet uitvoering, en bepaalt in artikel 1 § 1 dat de derde-belanghebbende in zijn beroepschrift 'een omschrijving dient te geven van de rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen die hij kan ondervinden ingevolge de bestreden beslissing', op straffe van 'onontvankelijkheid' van het beroepschrift, conform artikel 1 § 1, laatste lid beroepenbesluit. De Raad oordeelt dat de ontvankelijkheidsvoorwaarden noch in de artikelen 4.7.21 VCRO tot en met 4.7.25 VCRO, noch in enige andere bepaling een decretale grondslag vinden. Artikel 1 § 1, laatste lid beroepenbesluit wordt op grond van artikel 159 van de Grondwet dan ook buiten toepassing verklaard. In het verleden werden niettemin heel wat beroepsprocedures als onontvankelijk afgewezen wegens schending van het beroepenbesluit. De arresten hebben dan ook een niet te miskennen betekenis.

Annelies Maes is advocaat.

RvVb nr. A/1617/0379, 6 december 2016, Orye, RvVb nr. A/1617/0380, 6 december 2016, Orye.

http://www.dbrc.be/rechtspraak_RvVb

Derde-belanghebbende en omgevingsrecht

Op 23 februari 2017 trad de omgevingsvergunning in werking, waarbij de administratieve beroepsprocedure én de concrete invulling van het begrip 'derde-belanghebbende' worden gewijzigd. Artikel 53 van het omgevingsvergunningsdecreet spreekt over het 'betrokken publiek' waaronder wordt verstaan 'elke natuurlijke persoon of rechtspersoon alsook elke vereniging, organisatie of groep met rechtspersoonlijkheid die gevolgen ondervindt of waarschijnlijk ondervindt van, of belanghebbende is bij de besluitvorming over de afgifte of bijstelling van een omgevingsvergunning of van vergunningsvoorwaarden waarbij niet-gouvernementele organisaties die zich voor milieubescherming inzetten, geacht worden belanghebbende te zijn'.

In de nabije toekomst zal die bepaling wellicht verder worden vertijnd, in die zin dat wanneer in graad van eerste administratieve aanleg de aanvraag overeenkomstig de gewone vergunningsprocedure behandeld is (waarbij de aanvraag het voorwerp heeft uitgemaakt van een openbaar onderzoek), het 'betrokken publiek' enkel nog een beroep in laatste administratieve aanleg en bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen zal kunnen instellen voor zover de betrokkene tijdens het openbaar onderzoek een standpunt, opmerking of bezwaar heeft ingediend. Uitzonderingen worden voorlopig voorzien voor

- 1° het beroep dat is ingegeven door een wijziging aan de vergunningsaanvraag, aangebracht na het openbaar onderzoek;

- 2° het beroep dat betrekking heeft op een aanvraag van een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit en is ingegeven door een bijzondere milieuvoorwaarde, opgelegd in de bestreden vergunning, dan wel voor andere handelingen is ingegeven door een voorwaarde, opgelegd in de bestreden vergunning;

- 3° wanneer het betrokken publiek aantoonde dat hij door specifieke omstandigheden in de onmogelijkheid was om een standpunt, opmerking of bezwaar in te dienen tijdens het openbaar onderzoek.

In hoeverre het zuiver commercieel belang ook hier opnieuw aan banden zal worden gelegd, zal de toekomst moeten uitwijzen. (AM)